

Caroli kyrka, Borås

När man i Borås skulle bygga en ny kyrka efter att ett antal tidigare kyrkor brunnit upp, gjorde man en kyrka i sten för att undvika samma problem igen.

När det gällde utsmyckningen och tillverkning av altaruppsatsen vände man sig till Johannes Andersson.

Borås var en stor stad i regionen och kyrkan var stor och mäktig. Att få ett sådant uppdrag måste ha betytt en stor ära. Åren var 1839-1840.

Att tillverka denna altaruppsats på sitt hemman Ölsbo, som låg mitt ute i skogen, och sedan forsla det till Borås och där sätta upp det måste ha varit en svår uppgift.

Dock inte för Johannes.

Historien förtäljer dessutom följande:

Johannes var en liten man med låg profil och som inte gjorde så mycket väsen av sig. När Caroli kyrkan skulle invigas kom det många stora män till textilstaden, berättas det. Alla som jobbat med kyrkbygget var också med och alla var givetvis uppsträckta i den bästa och senaste kostymmodellen.

Men bildhuggare Johannes han kom i sin vadmalsrock. Därför blev han tillfrågad av en av de fina herrarna vad han skulle vara med för.

- Jo, då ä liasom ja som gjort den där altaruppsatsen, kom svaret på renaste Kindsdialekt. Då blev det andra tongångar och Johannes fick sitta på hedersplats han med trots sin vadmalsrock.

Förgyllning och sidtavlor gjorda av andra.

Bildhuggare från Mjöbäck.

Johannes Andersson 1780-1860

Johannes Johansson 1821-1881, son

Under 1800-talet byggdes ett stort antal kyrkor för att befolkningsökningen var stor. Detta berodde enligt Tegne'r på "freden, vaccinen och potäterna". Våra förfäder Johannes A och Johannes J har varit delaktiga i utsmyckningen av ett 40-tal av dessa kyrkor i sydvästra Sverige. Framför allt tillverkad de predikstolar, altaruppsatser och psalmtavlor. De gjorde även klockor, Ölsbo-klockor, som liknade Mora-klockor och som användes i kyrkorna.

Förutom att arbeta med bildhuggeri skötte de även om sin gård och lantbruket där.

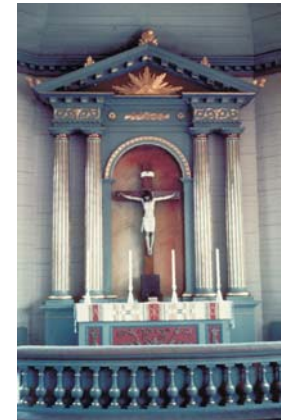
Johannes Andersson var den som började och gjorde flest arbeten. Hans son Johannes Johansson lärde sig och fick dessutom ta ett stor del av det administrativa arbetet. Även Carl-Johan Johansson, den tredje generationen, hjälpte till. Han har bl.a. gjort den fina dopfunten Mjöbäck's kyrka.

Predikstol, Mjöbäck's kyrka

Johannes Anderssons grav, Mjöbäck

Altaruppsats, Mjöbäck's kyrka

Geografisk översikt.

När man studerar kartan nedanför är det lätt att inse att våra förfäder haft del i många kyrkoutsmyckningar. Tänkvärt är dessutom att avstånden på den tiden var betydligt större än man kan föreställa sig idag. Att forsla predikstolar, altarpuppsetser och annat via häst och vagn var både långsamt och strapatsrikt.

Det är tydligt att ryktet om deras kunnande spridit sig vida omkring, från Knäred i söder till Alingsås i norr.

Appropå transporter:

Jag tror säkert, att församlingen sjelf hämta predikstol och altardekorationer, än betala 10 st hästar; men här är ej brukligt köra enbett, utan med två hästar. Således är det nödigt att få veta, huru många parvagnar som erfordras?

(Ur brev från Frillesås 1865)

Förseningar även då!

Kyrkbyggnationen försenad.

Det ser sål. illa ut med färdigblivandet till den bestämda tiden! De supå för mycket, sluta likaså, samt gagna förlitet sina dagsverken, derfore går det försagta

(Ur brev från Frillesås 1865)

Postförseningar.

Posten går bra långsamt oss emellan, såsom jag ser af Edert bref, att mitt förra bref icke kom fram till Eder förr än nära 3 veckor sedan det afgått härifrån-Mätte detta komma förr fram.-

(Ur brev från Asige 1867)

Johannes Andersson 1780-1860

Årtal	Kyrka	Tillverkat
?	Östra Frölunda kyrka	Predikstol som lärling
1814	Mjölbackes gamla kyrka	Predikstol
1828 ca	Karl Gustavs kyrka	
1829 ?	Svenljunga kyrka	Predikstol
1830	Källsjö kyrka	Predikstol
1831	Häcksviks kyrka	Predikstol
1833	Fagereds kyrka	Predikstol
1834	Bredared kyrka	Predikstol
1834	Södra Unnarö kyrka	Predikstol
1834	Mjölbackes gamla kyrka	Altartavla
1834 ?	Holsljunga kyrka	Predikstol
1835	Gällareds kyrka	Predikstol
1836	Slöinge kyrka	Predikstol
1839	Caroli kyrka, Borås	Predikstol
1840	Älvsreders kyrka	Predikstol
1840	Örby kyrka	Predikstol
1842	Kalvs kyrka	Predikstol
1843	Ullareds kyrka	Predikstol
1846 ?	Revesjö kyrka	Predikstol
1847	Alingsås landskyrka	Predikstol
1849 ?	Fritsla kyrka	Predikstol
1853	Knäreds kyrka	Predikstol
1853	Sandhults kyrka	Predikstol
1853 ?	Sjötofta kyrka	Predikstol
1855	Värö kyrka	Predikstol
1856	Skrea kyrka	Predikstol
1858 ?	Örsås kyrka	Predikstol
1859	Vessige kyrka	Predikstol
1860	Getinge kyrka	Predikstol
?	Askome kyrka	Ölsboklocka
?	Reftele kyrka	Ölsboklocka

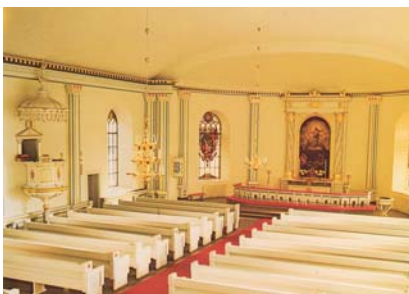
Sandhults kyrka

Alingsås landskyrka

Johannes Johansson 1821-1881

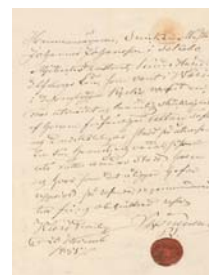
Årtal	Kyrka	Tillverkat
1855	Mjölbackes kyrka	Predikstol
1855	Värö kyrka	Predikstol
1856	Skrea kyrka	Predikstol
1862	Grimmareds kyrka	Predikstol
1864	Kungsbacka kyrka	Predikstol
1864	Släps kyrka	Predikstol
1865	Frillesås kyrka	Predikstol
1866	Gunnarps kyrka	Predikstol
1867	Asige kyrka	Predikstol
1872	Strävalla kyrka	Predikstol
1873	Årstads kyrka	Altarring
1880	Sällstorps kyrka	Predikstol

Svenljunga kyrka

Ritning av J. A. Förmodligen till Sandhult

Hemmansägaren, Snickare Mästare Johannes Johansson i Tokabo, Mjölbackes Pastorat, Kinds Härad och Elfsborgs Län, som varit i Wärö och i dess nybyggda kyrka uppfört en med utmärkt och berömlig skicklighet af honom förfärdigad Altare Tafla och Predikstol, är stadd på återresan till sin hemort och varder, såsom uti rätta ärenden stadd, hos en och hvar, som det åligger hafva uppsigt på resande, recommenderad till fri och obehindrad resa.

Wärö Presteg. Oläslig namnteckning
d 23 Novemb. Sigill
1855

Brev från Wärö kyrka